

горящи от желание да посетят знаменитите места.

По това време страшна военна опасност се развихряла с нови удари. Персите преминали през Суец в Египет. Като опустошителен ураган стигнали до самите околности на Триполи... Александрийският патриарх Йоан Милостиви се уединил на остров Кипър. Но изглежда още преди неговото отдалечаване от Александрия нашите пътешественици напуснали Египет с дълбока скръб за опустошението на светите места. Изучили основно християнския Изток, в навечерието на неговото опустошение, те замислили дълго пътешествие към далечния Запад.

Дълбоката мъдрост на блажени Йоан Мосх привлякла към него мнозина и той отпътувал от Египет вече с 12 ученици. Посетили Кипър и Самос и пристигнали в столицата на Изтока - Константинопол. Това било около 619 година, когато император Ираклий току-що се съвземал от погрома, който претърпели източните провинции на неговата империя. Възраждала се изглежда надеждата за други времена. Църквата, както всякога, и в това смутно време побързала да дойде на помощ на държавата. Но отреклите се от света и суетата наши пътешественици вероятно вземали малко участие в бурните събития на своето време. В столицата те с благоговение се поклонили на свещените паметници на християнската древност, събрани от всички страни в столицата и, без съмнение, не веднъж посещавали църквата "Св. София", блестяща с цялата своя първоначална красота. От Константинопол те тръгнали за Рим - крайната точка на тяхното велико странствуване. Безспорно, в Рим, както и на бреговете на Босфора, тези дивни странници направили необикновено впечатление на народа. Изучили живота в пустинята във всичките му прояви, сега те се появили сред шумните центрове на тогавашния образован свят... В Рим Йоан Мосх прекарал последните две години от своя живот и тук привел в порядък своите записки. Посветил ги на своето "вярно чедо" Софроний, като му ги предал за душевна полза на всички, ревнуващи за нетленни, небесни блага. Така се явили на Божия свят "Духовни полета". Като почувствувал приближаването на края на земния си живот, блаженият старец събрал своите ученици. Те се простили трогателно с него, а той помогнал да пренесат праха му в далечния и скъп за сърцето му Изток и мирно починал в 622 г. Неговото завещание било изпълнено. Като се върнали в Палестина, Софроний и неговите другари погребали тялото на своя наставник в обителта на св. Теодосий, в същата тази пещера, където много години се подвизавал великият палестински киновиарх (началник на общежитието) - в пещерата на Влъхвите.

II

Кратка история на древното монашество

От най-ранни времена християните, движени от любов към Бога, се предавали на големи подвизи със строго въздържание и молитва; отказвали